

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระ

เรื่อง

ความรู้และพฤติกรรมของประชาชนในการป้องกันสารฟลูออไรด์: กรณี การทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์
ตำบลเมืองแปง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

คำชี้แจง

1. ขอให้ท่านตอบตรงกับความคิดของท่านและการปฏิบัติประจำวันของท่าน
2. แบบสอบถาม มี 2 ตอน
ตอนที่ 1 แบบสอบถามความรู้เรื่องฟลูออไรด์
ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันสารฟลูออไรด์
3. การตอบแบบสอบถาม ขอความร่วมมือให้ตอบครบทุกข้อ เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ถูกต้องต่อไป

นายประพาส วนาศิริ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความรู้เรื่องฟลูออไรด์

1. ฟลูออไรด์ที่พบ เห็นได้ในธรรมชาติคือ

- ก. แร่ฟลูออไรต์
- ข. หินอัคนี
- ค. หินทราย
- ง. พลอย

2. สารฟลูออไรด์คือ

- ก. สารที่ผสมในยาสีฟันเพื่อป้องกันฟันผุ
- ข. สารที่ใช้ในการป้องกันโรคคอฟอก
- ค. สารที่ผสมในน้ำยาบ้วนปากเพื่อป้องกันกลิ่นปาก
- ง. สารที่ใช้ทำปุ๋ย

3. โดยทั่วไปเรามักรู้จัก สารฟลูออไรด์ จัดอยู่ในรูปใด

- ก. ส่วนผสมของน้ำนม
- ข. ส่วนผสมของเครื่องดื่ม เกลีสแร่
- ค. ส่วนผสมของยาสีฟัน
- ง. ส่วนผสมของน้ำมันเชื้อเพลิง

4. ข้อใดกล่าวถึงสารฟลูออไรด์ได้ถูกต้องที่สุด

- ก. เป็นสารที่มีประโยชน์
- ข. เป็นสารที่โทษ
- ค. เป็นสารที่มีทั้งโทษและประโยชน์หากร่างกายได้รับในปริมาณที่เหมาะสม
- ง. เป็นสาร ที่ใช้ในเกษตรกรรม

5. น้ำที่มีสารฟลูออไรด์ ปนเปื้อนอยู่จะมีลักษณะอย่างไร

- ก. มีอุณหภูมิเย็น
- ข. มีอุณหภูมิร้อน
- ค. ไม่มีรส ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น
- ง. มีรสเค็ม

6. ถ้ามนุษย์ ได้รับฟลูออไรด์น้อยเกินไปจะทำให้เกิด
- ก. กระดูกพิการ
 - ข. ฟันผุง่าย
 - ค. ขาดวิตามิน
 - ง. ฟันตกกระ
7. ประโยชน์ของสารฟลูออไรด์ ในทางเกษตรคือ
- ก. ใช้เป็นยาฆ่าแมลง
 - ข. ใช้ทำปุ๋ยคอก
 - ค. ใช้ทำปุ๋ยเร่ง
 - ง. ไม่มีประโยชน์ในการเกษตร
8. ประโยชน์ของสารฟลูออไรด์ ต่อร่างกายคือ
- ก. ต่อต้านฟันผุ
 - ข. ป้องกันโรคเลือดออกตามไรฟัน (โรคเลือดปิดลักเปิด)
 - ค. ป้องกันโรคปัญญาอ่อน
 - ง. เซอร์ปัญญาสูง
9. ข้อใดไม่ใช่พิษของฟลูออไรด์
- ก. หลังกอ
 - ข. กระดูกพิการ
 - ค. ชาโง่ง
 - ง. อัมพาต ตาย
10. การทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์ จะทำให้สารฟลูออไรด์ ออกสู่สิ่งแวดล้อมดังนี้
- ก. แม่น้ำ
 - ข. พืชผักต่าง ๆ
 - ค. อากาศ
 - ง. ถูกทุกข้อ

11. ทำไมบางคนถึงกลัว สารฟลูออไรด์
- เพราะเป็นยาฆ่าแมลงและทำให้เกิดโรค
 - ทำให้ฟันแข็งแรง
 - ระคายเคืองเมื่อสัมผัส
 - ทำลายสิ่งแวดล้อมรุนแรง
12. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของสารฟลูออไรด์คือ
- สัตว์ในระบบนิเวศเสียชีวิต(ตาย)
 - พืชตาย
 - น้ำเสีย
 - บรรยากาศขุ่นมัว
13. ข้อใดเป็นการปนเปื้อนของสารฟลูออไรด์ลงในแหล่งน้ำ
- การทำเหมืองแร่ฟลูออไรต์
 - การใช้ปุ๋ยการเกษตร
 - การใช้ยาฆ่าแมลง
 - การทิ้งขี้กฟอกลงในแม่น้ำ
14. ปัญหาของการทำเหมืองแร่ฟลูออไรต์ คือข้อใด
- ทำให้เกิดดินเค็ม
 - ทำให้สารฟลูออไรด์ออกสู่สิ่งแวดล้อมมากเกินไป
 - ทำให้เกิด น้ำเน่า
 - ทำให้แม่น้ำแห้ง
15. อาการของคนที่ได้รับฟลูออไรด์จำนวนมากๆ นานๆ คือ
- ฟันตกกระ
 - การเจริญเติบโตของร่างกายเร็วกว่าปกติ
 - ไม่เป็นไรเนื่องจากสารฟลูออไรด์มีประโยชน์
 - เลือดออกตามซอกฟัน

16. สารฟลูออไรด์ถ้ามีในธรรมชาติมากเกินไปและมนุษย์ได้รับมากเกินไปจะทำให้เกิดสิ่งใดต่อไปนี้
- ก. ฟันตกกระ
 - ข. ถ้าได้รับในปริมาณที่มากจะทำให้เกิดพิษต่อร่างกาย
 - ค. ถ้าได้รับในเวลานานๆ ติดต่อกันจะทำให้กระดูกคดงอ
 - ง. ถูกทุกข้อ
17. ในชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่ เราได้รับสารฟลูออไรด์ ทางไหน
- ก. น้ำดื่มทั่วไป
 - ข. อาหารประเภทนม
 - ค. อาหารประเภทเกลือแร่
 - ง. ยาสีฟัน
18. สารฟลูออไรด์ส่วนมากมีอยู่ในผลิตภัณฑ์ เหล่านี้คือ
- ก. ยาสีฟันและน้ำยาล้างปาก
 - ข. วิตามินบี
 - ค. วิตามินซี
 - ง. นํ้านม
19. อาการที่ได้รับฟลูออไรด์ จำนวนมากทันทีคือ
- ก. ชักหัวใจวาย
 - ข. เลือดออกในลำไส้
 - ค. ตามัว
 - ง. แสบตา ระคายเคืองผิวหนัง
20. เราจะทราบได้อย่างไรว่าบริเวณไหนมีสารฟลูออไรด์ปริมาณเท่าไร
- ก. การตรวจวิเคราะห์ทาง ห้องทดลอง
 - ข. ดื่มน้ำคูล้ำรสชาด ขม แสดงว่ามีสารฟลูออไรด์
 - ค. น้ำบริเวณนั้นจะขุ่น
 - ง. น้ำบริเวณนั้นกระด้าง

21. ปัญหา ปริมาณฟลูออไรด์ปนเปื้อนในแหล่งน้ำ ณ บ้านเหมืองแร่ ตำบลเมืองแปง ท่านคิดว่า น่าจะเกิดจาก สาเหตุใด
- ก. การทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์ ณ บ้านเหมืองแร่
 - ข. การตัดไม้ทำลายป่า
 - ค. เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ
 - ง. ฝนแล้ง
22. ปัญหามลพิษของฟลูออไรด์ส่วนใหญ่เกิดจากตัวการใดเป็นส่วนใหญ่
- ก. มนุษย์
 - ข. ภัยธรรมชาติ
 - ค. สัตว์ป่า
 - ง. วัชพืช
23. ท่านคิดว่า คนงานในเหมืองแร่ฟลูออไรด์ จะได้รับสารฟลูออไรด์ทางไหน
- ก. อากาศ
 - ข. น้ำดื่ม
 - ค. อาหาร พืชผักที่ปลูกบริเวณเหมืองแร่
 - ง. ถูกทุกข้อ
24. ข้อใดไม่ใช่ผลของการทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์ ที่ตำบลเมืองแปง
- ก. สารฟลูออไรด์ ปนเปื้อนลงในแหล่งน้ำ
 - ข. สารฟลูออไรด์ ปะปนสู่ห่วงโซ่อาหาร
 - ค. สารฟลูออไรด์ออกสู่อากาศ
 - ง. พืชของยาฆ่าแมลงตกค้าง
25. ข้อใดไม่ใช่ผลกระทบของการทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์ ที่ตำบลเมืองแปง
- ก. ป่าไม้ถูกทำลาย
 - ข. หน้าดินถูกทำลาย
 - ค. เศษหิน ดิน แร่ ชะล้างสู่แม่น้ำ
 - ง. คนงานเหมืองแร่มีงานทำ

26. ข้อใดไม่ใช่การทำเหมืองแร่ฟลูออไรต์ มีผลกระทบต่อท่าน
- ก. สารฟลูออไรต์ ปั่นเป็นอนุสัแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค
 - ข. คนงานเหมืองได้รับสารฟลูออไรต์โดยตรง
 - ค. ท่านได้รับสารฟลูออไรต์ มากเกินไปแล้วเกิดโรค
 - ง. กระดูกและฟันแข็งแรงขึ้น
27. คนงานในเหมืองแร่ฟลูออไรต์ส่วนใหญ่ ได้รับสารฟลูออไรต์ โดยตรงทางไหน
- ก. ผุ่นละออง
 - ข. ซึมเข้าไปทางผิวหนัง
 - ค. ติดจากคนงานคนอื่น
 - ง. น้ำดื่มโพวาริส
28. ข้อใดเป็นผลกระทบของการทำเหมืองแร่ฟลูออไรต์
- ก. กระทบต่อมนุษย์
 - ข. ป่าไม้ถูกทำลาย
 - ค. ที่อยู่ของสัตว์ป่าถูกรุกราน
 - ง. ถูกทุกข้อ
29. ใครเป็นผู้รับผลกระทบจากสารฟลูออไรต์มากที่สุดในการทำเหมืองแร่ฟลูออไรต์
- ก. ประชาชนที่มี ถิ่นฐานใกล้เหมืองแร่ฟลูออไรต์
 - ข. คนงานในเหมืองแร่
 - ค. เจ้าของเหมือง
 - ง. สัตว์ที่อยู่ในบริเวณนั้น
30. เราจะได้รับสารฟลูออไรต์ ทางไหนมากที่สุด
- ก. อาหาร, น้ำดื่ม
 - ข. หายใจ
 - ค. ดูดซึม
 - ง. การสัมผัสโดยตรง

ตอน 2 แบบสอบถามพฤติกรรม การป้องกันอันตรายจากสารฟลูออไรด์

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับกรปฏิบัติของท่าน ในการป้องกันสารฟลูออไรด์ โดยแบ่งเป็น ระดับการปฏิบัติ เป็น 5 ระดับ

การปฏิบัติ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก
1. ท่านต้มน้ำบรรจุขวดหรือน้ำไพราลิสเพื่อป้องกันสารฟลูออไรด์บ่อยมาก เพียงไร					
2. ท่านต้มน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยไม่ตระหนักสารฟลูออไรด์ในน้ำดื่ม บ่อย เพียงไร					
3. ท่านหรือคนในบ้านต้มน้ำจากน้ำฝนเพื่อป้องกันสารฟลูออไรด์บ่อยมากเพียงไร					
4. ท่านหรือคนในครอบครัว ปรงอาหารโดยใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ					
5. ท่านเคยต้มน้ำจากบ่อน้ำที่ใกล้เคียงแร่ฟลูออไรด์บ่อยมากเพียงไร					
6. เมื่อท่านซื้อยาสีฟันท่านคำนึงถึงปริมาณฟลูออไรด์ มากเพียงไร					
7. ท่านใช้ยาสีฟัน ผสมฟลูออไรด์					
8. ท่านหลีกเลี่ยงการบริโภคพืชผักที่ปลูกใกล้ในท้องถิ่นหรือบริเวณเหมืองแร่ฟลูออไรด์					
9. ท่านไปตรวจสุขภาพประจำปีบ่อยเพียงไร ขณะที่ท่านยังมีสุขภาพฟันและกระดูกปกติ					
10. ท่านไปพบทันตแพทย์หรือแพทย์บ่อยเพียงใด เมื่อเกิดฟันตกระและคามผิดปกติของกระดูก					
11. ท่านระวังในการได้รับสารฟลูออไรด์ตลอด					
12. การป้องกันสารฟลูออไรด์ควรทำในรายที่เกิดพิษของฟลูออไรด์เท่านั้นเช่นฟันตกระกระดูกงอ					

การปฏิบัติ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก
13. การป้องกันสารฟลูออไรด์ทำเพราะกลัวพิษของฟลูออไรด์					
14. การป้องกันสารฟลูออไรด์ทำเฉพาะในเหมืองแร่เท่านั้น					
15. ท่านเห็นความสำคัญของการใช้หน้ากากกันฝุ่นเวลาทำงานในเหมืองแร่					

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ	สังกัด
รองศาสตราจารย์ ดร.อรวรรณ โอภาสพัฒนกิจ	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สาขาภาคเหนือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
นายแพทย์ทรงวุฒิ หุตามัย	นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน
นายปฐม นวลคำ	นักวิชาการควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายประพาส วนาศิริ
วัน เดือน ปี เกิด	6 กุมภาพันธ์ 2512
ประวัติการศึกษา	
2524	สำเร็จการศึกษาประถมศึกษา โรงเรียนบ้านเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2530	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปายวิทยาคาร อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2533	สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรเจ้าพนักงานสาธารณสุข วิทยาลัยการสาธารณสุขภาคเหนือ จังหวัดพิษณุโลก
2538	สำเร็จการศึกษาปริญญาสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี
ประวัติการทำงาน	
2533	เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 2 สถานีอนามัยบ้านอุมไล้ะ กิ่งอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2536	เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 3 สถานีอนามัยบ้านแพมบก อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2538	เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 4 สถานีอนามัยบ้านแม่ของ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2540-ปัจจุบัน	เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 5 สำนักงานสาธารณสุขอำเภอปาย อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน